

ZIMNA REWOLUCJA

PROGRAM TOWARZYSZĄCY WYSTAWIE

Zimna rewolucja. Społeczeństwa Europy Środkowo-Wschodniej wobec socrealizmu, 1948–1959

Projekt graficzny Jakuba de Barbaro z wykorzystaniem fotografii Zbigniewa Dłubaka, *Portret*, ok. 1954, fotografia, © Armelle Dłubak/Fundacja Archeologia Fotografii

Program wydarzeń towarzyszących wystawie jest częścią międzynarodowego projektu wystawienniczo-badawczego *Zimna rewolucja* obejmującego — poza obecnie prezentowaną w Zachęcie ekspozycją — międzynarodową konferencję [styczeń 2020] i obszerne publikacje: anglojęzyczną, wydaną w 2020 roku przez Mousse Publishing, Instytut Adama Mickiewicza i Zachętę, oraz polskojęzyczną wydaną w czerwcu tego roku przez Zachętę.

Na program składa się **cykl wykładów** poświęconych różnym aspektom historii społeczno-politycznej, a także historii sztuki, architektury i urbanistyki Europy Środkowo-Wschodniej w latach pięćdziesiątych XX wieku. Muriel Blaive — francuska badaczka pracująca w Instytucie Badań Reżimów Totalitarnych w Pradze — opowie o tym, jak niepokojące wydarzenia 1956 roku w Polsce i na Węgrzech postrzegane były w Czechosłowacji przez zwykłych obywateli. Wychodząc od przykładów socrealistycznej architektury i urbanistyki, Juliana Maxim z Uniwersytetu w San Diego przybliży temat napiętych stosunków między wsią a miastem w dobie rewolucyjnych przemian gospodarczych związanych z kolektywizacją, urbanizacją i industrializacją. Anna Hejmová z praskiego Instytutu Sztuki i Teatru przeanalizuje fenomen masowych spektakli propagandowych na przykładzie tych najbardziej spektakularnych, jakimi w latach pięćdziesiątych były spartakiady. Justyna Balisz z Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu Warszawskiego przedstawi historie wybranych artystów niemieckich stojących w obliczu trudnych życiowych i artystycznych wyborów, czy zostać w Niemczech Zachodnich czy wyjechać do NRD. Alexandra Kusá, dyrektorka Słowackiej Galerii Narodowej w Bratysławie, opowie natomiast o historii instytucji i kolekcji sztuki socrealistycznej oraz podzieli się własnym kuratorskim doświadczeniem pracy nad głośną [i budzącą kontrowersje] wystawą socrealizmu *Przerwana pieśń* [2012].

W **cyklu prezentacji *Zbliżenie na...*** kuratorzy i artyści z Rumunii, Węgier i Słowacji przyjrzą się wybranym, pokazywanym na wystawie dziełom i ich twórcom.

W ramach **cyklu filmowego *Doświadczenie życia w socjalistycznym mieście*** historycy architektury, urbanistyki i pasjonaci zabiorą nas w podróż do Eisenhüttenstadt w Niemczech i Dunaújváros na Węgrzech. Opowiedzą o głównych założeniach i kontekście powstania najważniejszych inwestycji urbanistycznych tego czasu, ale też o tym, jak wygląda dziedzictwo socrealizmu dzisiaj.

Ważnym dopełnieniem wystawy będą również **pokazy filmowe poprzedzone wykładami**. Dzięki nim dowiemy się, jak realizowano założenia socrealizmu w kinie meksykańskim czy chińskim lat pięćdziesiątych na przykładzie wybranych filmów dystrybuowanych w tym czasie w krajach bloku wschodniego. Przyjrzymy się także niezwykle ważnemu fenomenowi amatorskich klubów filmowych oraz temu, w jaki sposób w filmie socrealistycznym podejmowano propagandowo nośny temat emancypacji kobiet czy niejednoznaczną [i niewygodną dla władz] kwestię mniejszości etnicznych.

Wydarzenia odbywają się w języku angielskim i w języku polskim, online lub w sali kinowej Zachęty. Zachęcamy do śledzenia programu na bieżąco na stronie zacheta.art.pl i zapoznania się ze szczegółowymi informacjami o wydarzeniach.

Wydarzenia online będą dostępne również po premierze [z polskimi napisami] na Facebooku i kanale YouTube Zachęty.

WYKŁADY

live stream na Facebooku i kanale YouTube Zachęty

9 czerwca, godz. 19 — Muriel Blaive
17 czerwca, godz. 19 — Alexandra Kusá
23 czerwca, godz. 19 — Anna Hejmová
30 czerwca, godz. 19 — Juliana Maxim
22 września, godz. 19 — Justyna Balisz

CYKL PREZENTACJI ZBLIŻENIE NA...

premiera na Facebooku i kanale YouTube Zachęty

25 lipca, godz. 11 — Katarína Bajcurová, *Zbliżenie na...
Ladislava Guderę*
1 sierpnia, godz. 11 — Zsolt Petrányi, *Zbliżenie na...
Aurela Bernatha*
22 sierpnia, godz. 11 — Szilard Miklos, *Zbliżenie na...
Hansa Mattisa-Teutsch*

CYKL FILMOWY DOŚWIADCZENIE ŻYCIA

W SOCJALISTYCZNYM MIEŚCIE

premiera na Facebooku i kanale YouTube Zachęty

8 sierpnia, godz. 11 — Dunaújváros
29 sierpnia, godz. 11 — Eisenhüttenstadt

POKAZY FILMOWE POPRZEDZONE WYKŁADAMI

sala kinowa Zachęty

24 sierpnia, godz. 18 — wykład Jarosława Grzechowiaka
o dystrybucji filmowej w Polsce w latach 50. i pokaz filmu
31 sierpnia, godz. 18 — wykład Andrei Pocsik o mniejszościach
etnicznych w kinie węgierskim lat 50. i pokaz filmów
7 września, godz. 18 — pokaz filmu *Staré povesti české*
[1953, reż. Jiří Trnka]
14 września, godz. 18 — pokaz polskich i czeskich filmów
amatorskich oraz rozmowa z udziałem Pauliny Haratyk
i Jiříego Hornička
28 września, godz. 18 — pokaz filmu *Losy kobiet*
[1952, reż. Zlatan Dudow]

**Terminy niektórych wydarzeń mogą ulec zmianie, dlatego
zachęcamy do śledzenia programu na stronie ZACHETA.ART.PL
oraz na naszym profilu na Facebooku**

<https://www.facebook.com/zacheta>

**Wszystkie wydarzenia online z polskimi napisami będą dostępne
po premierze na Facebooku oraz kanale YouTube Zachęty:**

<https://www.facebook.com/zacheta>

<https://www.youtube.com/channel/UCBKQ7ANt0rosWldjr70Bywg>

**Zdjęcia wystawy i nota kuratorska dostępne są na stronie
internetowej Zachęty:**

<https://zacheta.art.pl/pl/wystawy/cold-revolution>

Projekt współfinansowany przez rządy Czech, Węgier, Polski
i Słowacji z Grantu Wyszehradzkiego w ramach Międzynarodowego
Funduszu Wyszehradzkiego. Celem funduszu jest rozwój idei
zrównoważonej współpracy regionalnej w Europie Środkowej

• Visegrad Fund

Partnerzy projektu: Muzeum Narodowe i Galeria Narodowa
w Budapeszcie; Narodowe Archiwum Filmowe, Praga;
Słowacka Galeria Narodowa, Bratysława

Slovenská
národná
galéria

Wystawa zrealizowana dzięki wsparciu
Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej

FUNDACJA WSPÓLPRACY
POLSKO-NIEMIECKIEJ
STIFTUNG
FÜR DEUTSCH-POLNISCHE
ZUSAMMENARBEIT

Współpraca: Rumuński Instytut Kultury, Węgierski Instytut Kultury,
Instytut Słowacki w Warszawie, Bułgarski Instytut Kultury,
Czeskie Centrum Warszawa, Université Paris-Est Créteil,
Instytut Adama Mickiewicza

RUMUŃSKI
INSTYTUT
KULTURY

INSTYTUT SŁOWACKI
W WARSZAWIE

CZESKIE CENTRUM
ČESKÉ CENTRUM

CRHEC
Centre de Recherche en
Histoire Européenne Comparée

INSTYTUT
ADAMA
MICKIEWICZA

instytucja
finansowana
przez

Ministerstwo
Kultury
Dziedzictwa
Narodowego
i Sportu.

COLD REVOLUTION

ACCOMPANYING PROGRAMME FOR THE

Cold Revolution. Central and Eastern European Societies in Times of Socialist Realism, 1948–1959

Graphic design by Jakub de Barbaro using photograph by Zbigniew Dłubak, *Portrait*, ca. 1954, photograph, © Armelle Dłubak/Archaeology of Photography Foundation

The programme of events accompanying the exhibition is part of the international exhibition and research project *Cold Revolution* which, in addition to the exhibition currently on display at Zachęta, includes an international conference [January 2020] and a comprehensive publication: in English — published 2020 in collaboration with Mousse Publishing, Adam Mickiewicz Institute and Zachęta, and in Polish — published in June 2021 by Zachęta.

The programme consists of a **series of lectures** on various aspects of socio-political history, as well as history of art, architecture and urban planning in Central and Eastern Europe in the 1950s. Muriel Blaive — a French scholar working at the Institute for the Study of Totalitarian Regimes in Prague — will talk about how the disturbing events of 1956 in Poland and Hungary were perceived in Czechoslovakia by ordinary citizens. Using examples of Socialist Realist architecture and urban planning, Juliana Maxim from the University of San Diego will discuss the tense relationship between the countryside and the city during the revolutionary economic transformations associated with collectivisation, urbanisation and industrialisation. Anna Hejmová from the Art and Theatre Institute in Prague will analyse the phenomenon of mass propaganda spectacles using the most spectacular example — the Spartakiads of the 1950s. Justyna Balisz from the University of Warsaw Institute of Art History will present the stories of selected German artists who faced the difficult life and artistic choice of remaining in West Germany or emigrate to the GDR. Alexandra Kusá, director of the Slovak National Gallery in Bratislava, will talk about the history of the institution and its collection of Socialist Realist art, and will also share her own curatorial experience with working on the famous [and controversial] exhibition of Socialist Realism, *Interrupted Song* [2012].

In the **series of presentations *Close-up On***... curators and artists from Romania, Hungary and Slovakia will examine selected works at the exhibition and their creators.

As part of the **film screening series, titled *Experiencing Life in a Socialist City***, historians and enthusiasts of architecture and urban planning will take us on a journey to Eisenhüttenstadt in Germany and Dunaújváros in Hungary. They will talk about the main concepts and the context of the most important urban developments of the time, but also about what the legacy of Socialist Realism looks like today.

Film screenings preceded by lectures will be an important complement to the exhibition. Thanks to them, we will learn how the principles of Socialist Realism were implemented in Mexican or Chinese cinema of the 1950s, using the example of selected films distributed during this time in the Eastern Bloc. We will also examine the very important phenomenon of amateur film clubs and how Socialist Realist films dealt with propaganda aspects of the subject of women's emancipation or the ambiguous [and inconvenient for the authorities] issue of ethnic minorities.

Events and lectures will be held in English or in Polish, online and in the Zachęta cinema room. Follow the programme on zacheta.art.pl to see detailed information regarding the events.

Please note that you can also see the online events after the premieres — they will be available [with Polish subtitles] on Facebook and the Zachęta YouTube channel.

LECTURES

live stream on Facebook and the Zachęta YouTube channel

9 June, 7 p.m. — Muriel Blaive
17 June, 7 p.m. — Alexandra Kusá
23 June, 7 p.m. — Anna Hejmová
30 June, 7 p.m. — Juliana Maxim
22 September, 7 p.m. — Justyna Balisz

SERIES OF PRESENTATIONS CLOSE-UPS ON . . .

premiere on Facebook and the Zachęta YouTube channel

25 July, 11 a.m. — Katarína Bajcurová, *Close-up On...*
Ladislav Guderna
1 August, 11 a.m. — Zsolt Petrányi, *Close-up On...*
Aurel Bernath
22 August, 11 a.m. — Szilard Miklos, *Close-up On.....*
Hans Mattis-Teutsch

FILMS SERIES: EXPERIENCING LIFE IN A SOCIALIST CITY

premiere on Facebook and the Zachęta YouTube channel

8 August, 11 a.m. — Dunaújváros
29 August, 11 a.m. — Eisenhüttenstadt

FILM SCREENINGS PRECEDED BY LECTURES

Zachęta cinema room

24 August, 6 p.m. — lecture by Jarosław Grzechowiak about film distribution in Poland in the 1950s, with film screening
31 August, 6 p.m. — lecture by Andrea Pocsik about ethnic minorities in Hungarian cinema of the 1950s, with film screening
7 September, 6 p.m. — film screening: *Staré pověsti české* [1953, dir. Jiří Trnka]
14 September, 6 p.m. — screening of Polish and Czech amateur films, conversation with Paulina Haratyk and Jiří Horníček
28 September, 6 p.m. — film screening: *Frauenschicksale* [1952, dir. Slávan Dudow]

The dates of some events may change, so we encourage you to follow the programme at [ZACHETA.ART.PL](https://zacheta.art.pl) and on our Facebook page at

<https://www.facebook.com/zacheta>

All online events with Polish subtitles will be available after the premiere on Facebook and the Zachęta Youtube Channel:

<https://www.facebook.com/zacheta>

<https://www.youtube.com/channel/UCBKQ7ANtOrosWldjr70Bywg>

Photos and curatorial note are available on the Zachęta website at:

<https://zacheta.art.pl/pl/wystawy/cold-revolution>

The project is co-financed by the Czech, Hungarian, Polish and Slovak governments from the Visegrad Grant under the International Visegrad Fund. The aim of the fund is to develop the idea of sustainable regional cooperation in Central Europe

• Visegrad Fund

The project partners are the National Museum and National Gallery in Budapest; National Film Archive, Prague; Slovak National Gallery, Bratislava

Exhibition produced thanks to the support of the Foundation for Polish-German Cooperation

Cooperation: Romanian Cultural Institute, Hungarian Cultural Institute, Slovak Institute in Warsaw, Bulgarian Cultural Institute, Czech Centre Warsaw, Université Paris-Est Créteil Adam Mickiewicz Institute

institution
financed by

Ministerstwo
Kultury
Dziedzictwa
Narodowego
i Sportu.